

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

СЛОВНИК-ДОВІДНИК: ТУРИЗМ І ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Науково-методичне видання

УДК 338.48(03)
С 48

Рекомендовано до друку Вченою радою
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
(протокол № 3 від 27.11.2019)

Укладачі:

Грановська В. Г., доктор економічних наук, доцент;
Морозов О. В., доктор сільськогосподарських наук, професор;
Крикунова В. М., кандидат економічних наук, доцент;
Морозова О. С., кандидат економічних наук.

Рецензенти:

Ігнатенко М. М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди;
Марченко О. А., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу Мелітопольського державного педагогічного університету;
Фомішина В. М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри зовнішньоекономічної діяльності Херсонського національного технічного університету.

Грановська В. Г., Морозов О. В., Крикунова В. М., Морозова О. С.
С 48 Словник-довідник: туризм і природно-рекреаційний потенціал : науково-методичне видання / В. Г. Грановська, О. В. Морозов, В. М. Крикунова, О. С. Морозова. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 108 с.

ISBN 978-966-289-328-1

Словник-довідник рекомендовано для використання фахівцям у сфері туристичних послуг при плануванні розвитку туристично-курортного бізнесу, оцінюванні природних, кліматичних і культурно-історичних ресурсів рекреаційної галузі.

Призначено для посадових осіб органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, науковців, аспірантів, студентів навчальних закладів відповідного профілю.

УДК 338.48(03)

ОЛДІ-ПЛЮС

2019

ISBN 978-966-289-328-1

© В. Г. Грановська, О. В. Морозов,
В. М. Крикунова, О. С. Морозова, 2019
© ДВНЗ «Херсонський державний
аграрний університет», 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
А	7
Б	9
В	13
Г	15
Д	21
Е	25
З	27
І	30
К	33
Л	39
М	41
Н	44
О	48
П	52
Р	62
С	67
Т	73
У	84
Ф	85

Х	86
Ц	87
Ч	88
Ш	90
Я	91
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ	92
ДОДАТОК	103

ПЕРЕДМОВА

**«Дайте словам вірне тлумачення
і Ви звільните світ від половини помилок»**

*Рене Декарт, французький філософ,
математик і фізик XVII століття*

Індустрія туризму – одна з галузей світового господарства та видів міжнародного бізнесу, що розвивається високими темпами, за динамікою доходів випереджаючи, зокрема, нафтовидобування та нафтопереробку. Розвиток туризму як виду економічної діяльності став ключовим фактором підвищення ефективності функціонування та соціально-економічного прогресу тих чи інших територій і територіальних утворень.

Важливою економічною функцією туризму являється є сприяння диверсифікації економіки, що полягає у стимулюванні існуючих галузей та індукуванні нових, що обслуговують індустрію туризму. Це забезпечує зростання доходів населення певних регіонів та підвищення рівня добробуту нації в цілому.

Сфера туристичних послуг має власний понятійно-категоріальний апарат, а також використовує терміни і поняття суміжних галузей знань і практики (курортна та рекреаційна справа, природно-заповідний фонд, оцінка природних, кліматичних і культурно-історичних ресурсів, екологія та ін.). Відмінності розуміння і тлумачення одних і тих самих термінів при взаємодії суб'єктів влади та місцевого самоврядування, бізнес-одиниць індустрії гостинності та рекреації (готелів, курортів, ресторанів та ін.), які взаємодіють у сфері туристичних послуг і рекреації, не лише негативно впливає на хід вирішення окремих питань, але й ускладнює реалізацію поставлених завдань розвитку даної сфері.

Цей словник є спробою систематизувати термінологію, вироблену науковцями і практиками за останні десятиріччя у сфері

туристичних та рекреаційних послуг, при оцінці природно-кліматичних і культурно-історичних ресурсів.

Мета створення цього словника – надати читачеві можливість точніше зорієнтуватися в теоретичних і прикладних аспектах сфери туристичних та курортних послуг, зрозуміти специфіку й проблематику даної галузі.

Ключові слова: туризм, курорти, рекреація, природні, кліматичні і культурно-історичні ресурси, оздоровлення, відпочинок.

А

Агентський договір – договір між туристичним оператором і агентством, що регламентує їхні статуси в спільній діяльності з просування і реалізації туристичного продукту населенню.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Агроготель – готель, розташований у сільській місцевості, який має умови для сільськогосподарської діяльності під час відпочинку.

ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Акватель – готель, облаштований на кораблі, вилученому з експлуатації, як транспортний засіб, і який перебуває на стаціонарній стоянці.

ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Американський план – метод розрахунку оплати за номер у готельному комплексі, коли в ціну включається послуга з надання кімнати і 3-х разове харчування (пансіон) або 2-х разове: сніданок + обід або сніданок + вечеря (напівпансіон).

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Аналогічні засоби розміщення – підприємства будь-якої організаційно-правової форми господарювання, що складаються з номерів і надають обмежені готельні послуги, включно з щоденним управлінням ліжок, прибиранням кімнат та санвузлів.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Англійський сніданок – сніданок, що складається з фруктового соку, яєчні із шинкою, тостів, масла, джему та кави або чаю.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Анімація – це такий напрямок туристичної та курортної діяльності, який передбачає як зорову (пасивну), так і особисту участь відпочивальників у театралізованих та ігрових програмах, культурно-розважальних та спортивних заходах.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Апартамент – номер з двох і більше житлових кімнат, кухонної ніші, одного повного та одного додаткового санвузлів для гостей; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

Примітка 1. Номер типу «апартамент» містить такі житлові кімнати: спальня, вітальня або їдальня, або кабінет.

Примітка 2. У номері типу «апартамент» повний санвузол містить умивальник, ванну, душ, унітаз.

ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Апарт-готель – готельний комплекс, номери в якому складаються з апартаментів.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Б

Багатомісний номер – номер, призначений для розміщення трьох і більше осіб, оснащений односпальними ліжками за кількістю осіб, які проживають.

SO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Бальнеологія – розділ культурології, що вивчає мінеральні води та їх лікувальні властивості.

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Безпека в галузі туризму – сукупність факторів, що характеризують соціальний, економічний, правовий та інший стан забезпечення прав і законних інтересів громадян, юридичних осіб та держави в галузі туризму.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Бізнес-тур – тип подорожі, що здійснюється діловими людьми та який вимагає особливого сервісу, наприклад, наявності кімнати для переговорів, послуг секретарів.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Біосферні заповідники є природоохоронними, науково-дослідними установами загальнодержавного значення, що утворюються з метою збереження у природному стані найбільш типових природних комплексів біосфери, здійснення фонових екологічного моніторингу, вивчення навколишнього природного середовища, його змін під дією антропогенних факторів.

Примітка. Біосферні заповідники включаються в установленому порядку до Всесвітньої мережі біосферних резерватів у рамках програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та набувають міжнародного статусу.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Блок місць – кількісно та тимчасово обмежена сукупність ліжко-місць у готелі, матеріальну відповідальність за продаж яких перед хотельєром несе туристичний оператор.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Ботель – готель цілорічного функціонування, розміщений на невеликому за розміром плавзасобі, який має умови для швартування і технічного обслуговування засобів водного транспорту.

Примітка. Найпоширенішими плавзасобами для облаштування ботелю є дебаркадер, понтон, спеціально переобладнане судно, тимчасово вилучене з експлуатації.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Ботокемпінг – рекреаційне підприємство (низова ТРС) сезонного типу зі спорудами та засобами для технічного обслуговування плавзасобів. Знаходиться на березі річки або іншої водойми і розміщується в проміжних пунктах лінійних водних туристських маршрутів.

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Брендинг – діяльність із розробки марки продукту, просування її на ринку і забезпеченню «престижності», а також моніторинг марки.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Брифінг – інструктаж, нарада, у рамках якого формулюються мета і завдання маркетингового дослідження.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Бронювання – процес замовлення потенційним користувачем готелю основних і/або додаткових послуг у певному обсязі з метою використання послуг у визначенні терміни конкретним споживачем або групою споживачів.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Будинок відпочинку – аналогічний готелю засіб розміщення, зазвичай цілорічного функціонування, розташований у рекреаційній зоні, і який забезпечує умови для відпочинку з надаванням послуг оздоровчо-профілактичного характеру у регламентованому режимі.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Бунгало – 1) обладнаний засіб розміщення, виготовлений з легких будівельних матеріалів, оснащений інвентарем для самостійного готування їжі;

2) невелика будівля з легких матеріалів, сільський будинок в тропічних країнах, головним чином в Індії, Малайзії, що використовується для розміщення туристів; має поширення в міжнародних молодіжних таборах;

3) легка замиська будівля, що має одну чи декілька житлових кімнат, веранду, кухню, туалет. Як правило, призначена для проживання однієї сім'ї, такі будиночки переважно розташовують в туристичних резерваціях типу кемпінгів. Бунгало розрізняються за класом зручностей: від найпростіших хатин для мисливців до комфортабельних будиночків з досить високою орендною оплатою. Зазвичай ціни за проживання туристів в бунгало значно нижчі, ніж в готелях або пансіонатах, оскільки вони обслуговують самі себе (приготування їжі, прибирання та ін.).

Тлумачний СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>

Бюджет маркетингу – розподіл плану маркетингу, що відображає величини надходжень, які проектуються, витрат і прибутку.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Бюджет рекламної кампанії – загальна сума витрат на проведення рекламної кампанії за певний період.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Бюро обслуговування – готельна служба, що надає різноманітні інформаційні сервісні послуги, здійснює валютно-фінансові операції, забезпечує транспортними квитками й квитками для відвідування культурно-видовищних заходів та організовує необхідну медичну допомогу.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

В

Віза туристична – спеціальний дозвіл відповідних органів іноземного уряду на в'їзд, виїзд або проїзд через територію даної держави.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Вірусний маркетинг – методи привертання уваги споживачів до турпродукту, у т. ч. передавання інформації у вигляді провокаційної статті, посилання, незвичайного сайту, відеоролика, мультфільму, флеш-гри, онлайн-сервісу, чутки, скандалу тощо.

Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.

Види туризму: дитячий; молодіжний; сімейний; для осіб похилого віку; для осіб з інвалідністю; культурно-пізнавальний; лікувально-оздоровчий; спортивний; релігійний; екологічний (зелений); сільський; підводний; гірський; пригодницький; мисливський; автомобільний; самодіяльний тощо.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Виконавець – підприємство, установа, організація або фізична особа підприємець, які виконують роботи або надають послуги.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Внутрішній туризм – подорожі в межах території України громадян України та осіб, які постійно проживають на її території.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Внутрішній турист – відвідувач-резидент, який здійснює поїздку в межах своєї країни, але за межі свого звичайного середовища (особа, яка подорожує в межах України і постійно проживає в Україні).

Карягін Ю.О., Тимошенко З.І., Демура Т.О., Мунін Г.Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Все включено – система обслуговування в готелях, коли харчування, напої (найчастіше місцевого виробництва) та окремі види послуг не вимагають додаткової оплати. Різновидом даної системи обслуговування є система *max inclusive (ultra all inclusive)*, коли перелік додаткових послуг може бути істотно розширений і включати безкоштовне користування сауною, перукарнею, заняття різними видами спорту тощо.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Г

Гіди-перекладачі, екскурсоводи, спортивні інструктори, провідники та інші фахівці туристичного супроводу – фізичні особи, які проводять діяльність, пов'язану з туристичним супроводом, і які в установленому порядку отримали дозвіл на право здійснення туристичного супроводу, крім осіб, які працюють на відповідних посадах підприємств, установ, організацій, яким належать чи які обслуговують об'єкти відвідування.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Гірський притулок – засіб розміщення, розташований у віддаленій гірській місцевості на туристичному маршруті з активними способами пересування, призначений для короткочасного перебування та відпочинку.

Примітка 1. Гірський притулок може бути з охороною або без неї.

Примітка 2. Для сільської місцевості вживається термін «туристський притулок».

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Господарська зона – у її межах проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на парк завдань, знаходяться населені пункти, об'єкти комунального призначення парку, а також землі інших землевласників та землекористувачів, включені до складу парку, на яких господарська та інша діяльність здійснюється з додержанням вимог та обмежень, встановлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Гостьова квартира – засіб розміщення в окремому мебльованому приміщенні житлового будинку з однієї або кількох кімнат, кухні та санітарно-технічного вузла.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Гостьова кімната – засіб розміщення в окремому мебльованому приміщенні гостьової квартири у житловому будинку, де надають мінімальні зручності та здебільшого пропонують сніданок.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Гостьовий будинок – аналогічний готелю засіб розміщення з умебльованими кімнатами та з мінімальними зручностями; здебільшого пропонують сніданок.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Готель – підприємство будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, що складається з шести і більше номерів та надає готельні послуги з тимчасового проживання з обов'язковим обслуговуванням.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, № 31, ст. 24.

Готелі категорії одна зірка. Готелі категорії одна зірка можуть бути побудовані з недорогих будівельних матеріалів, мати устаткування та меблі, випущені серійно, але усі меблі та електроприлади повинні бути справні, функційні. Постільна білизна та рушники повинні бути якісні, без пошкоджень. Санвузли повинні бути оснащені справним устаткуванням, стіни і підлога покриті водонепроникним матеріалом.

ДСТУ 4269:2003 Національний стандарт України. Послуги туристичні. Класифікація готелів.

Готелі категорії дві зірки. Усе устаткування готелю може бути недороге, але функційне, справне, у доброму технічному стані.

Постільна білизна в доброму стані, незношена, без пошкоджень, з натуральних або натурально-штучних тканин: може бути однотонна або з малюнком, біла або кольорова, картата або у смужку.

Оснащення санвузлів повинно мати естетичний вигляд, стіни і підлога покриті водонепроникним матеріалом і зроблені якісно, без видимих недоліків.

ДСТУ 4269:2003 Національний стандарт України. Послуги туристичні. Класифікація готелів.

Готелі категорії три зірки. Будинок готелю повинен органічно вписуватися в архітектурний ансамбль вулиці (площі), головний фасад будинку повинен відповідати певному архітектурному стилю. Якщо будинок побудовано за невдалим проектом і він має невиразний фасад, повинен бути застосований широкий спектр сучасних будівельних технологій і матеріалів, які дають змогу зробити зовнішній вигляд привабливим.

Меблі та оснащення можуть бути з матеріалів середньої вартості, але добре оформлені, відповідати єдиному стилю. Усе устаткування повинно бути у доброму технічному стані та створювати затишок.

Номери та громадські приміщення повинні бути прикрашені декоративними елементами, картинами або іншими художніми творами.

Постільна білизна з натуральних тканин, незношена, однотонна або з малюнком, біла або кольорова, картата або у смужку.

Санвузли повинні бути оснащені якісним устаткуванням середньої вартості, стіни і підлога покриті відповідним водонепроникним матеріалом, зроблені без недоліків.

ДСТУ 4269:2003 Національний стандарт України. Послуги туристичні. Класифікація готелів.

Готелі категорії чотири зірки. Будинок готелю повинен органічно вписуватися в архітектурний ансамбль вулиці (площі).

Усі фасади будинку повинні відповідати певному, чітко вираженому архітектурному стилю; у випадку реконструкції будинку, який є історико-архітектурною пам'яткою, потрібно зберегти початковий вигляд фасадів, фресок, вітражів.

Інтер'єр будинку повинен бути створений відповідно до єдиного дизайн-проекту, стіни прикрашені художніми творами, які гармонують з інтер'єром.

Будівельні матеріали, меблі та устаткування громадських приміщень і номерів повинні бути з дорогих матеріалів, комфортні та у дуже доброму технічному стані. У всіх приміщеннях мають бути килими або килимові покриви відповідної якості.

Постільна білизна з тонкотканих натуральних тканин, біла або кольорова.

Санвузли повинні бути оснащені якісним дорогим устаткуванням у відмінному стані, стіни і підлога покриті відповідним водонепроникним матеріалом не менше ніж на дві третини поверхні за висотою.

ДСТУ 4269:2003 Національний стандарт України. Послуги туристичні. Класифікація готелів.

Готелі категорії п'ять зірок. Вимоги до будинку такі самі, як до готелів категорії чотири зірки. Винятковий дизайн інтер'єру. Номери, холи, вестибюль прикрашено авторськими роботами: картинами, декоративними прикрасами, керамікою, гобеленами тощо. Предмети інтер'єру і оформлення повинні створювати респектабельну атмосферу готелю.

Загальне устаткування, устаткування громадських приміщень, кімнат та санвузлів, меблі та килими повинні бути з найдорожчих матеріалів, мати власні неповторні особливості і перебувати у бездоганному стані. Посуд та столові прибори мають бути одного стилю, гарнітурні.

Постільна білизна з тонкотканих натуральних тканин з вишитою або витканою емблемою готелю.

ДСТУ 4269:2003 Національний стандарт України. Послуги туристичні. Класифікація готелів.

Готельно-офісний центр – готель, частина приміщень якого не є номерним фондом, а спеціально обладнана і використовується як офіси.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Готель-люкс – готель, який має тільки номери типу «люкс» та (або) апартамент, президентський апартамент.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Готельна мережа (Hotel chain) – одна з мережевих, франшизних або інших готельних систем, члени якої користуються певними привілеями, особливо в національній системі бронювання.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Готельна послуга – дії виконавця з тимчасового розміщення споживача шляхом надання номера або місця для ночівлі, а також надання інших послуг, пов'язаних із тимчасовим проживанням у готелі або в аналогічному засобі розміщення. Також, це дії (операції) підприємства з розміщення споживача шляхом надання номера (місця) для тимчасового проживання в готелі, а також інша діяльність, пов'язана з розміщенням та тимчасовим проживанням. Готельна послуга складається з основних та додаткових послуг, що надаються споживачу відповідно до категорії готелю.

Примітка. До інших послуг, пов'язаних із тимчасовим проживанням, належать послуги з обслуговування в номері, харчування, збереження майна і багажу, а також інші, що надають споживачу відповідно до категорії готелю згідно ДСТУ 4269.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення. Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Груповий тур – тип туристичної поїздки, кількість учасників якої робить економічно вигіднішим не придбання проїзних квитків на регулярних транспортних маршрутах, а оренду транспортного засобу цілком.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Готель-резиденція – готель-люкс закритого типу, призначений для обслуговування державних посадових осіб.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Гуртожиток-гостел – засіб розміщення, як правило, відомчої підпорядкованості, до якої належать житлові кімнати, розташовані за коридорною (блочною) системою, і має умови для самостійного готування їжі з надаванням кухонного обладнання у спільне користування на поверсі

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Д

Дата зняття броні – дата, коли заброньована кімната надходить до основного продажу.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Дата придбання – дата, з якої контроль за чистими активами і діяльністю купованого підприємства переходить до покупця.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Дача – неосновне житло приватної особи у рекреаційній зоні, використовуване нею для надання/отримання/продукування послуг з тимчасового розміщення з метою відпочинку.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Двомісний номер з одним двоспальним ліжком – номер, призначений для розміщення двох осіб, оснащений одним двоспальним ліжком.

Примітка. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують, аббревіатуру DBL, яка походить від англійського слова «double». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Двомісний номер з двома односпальними ліжками – номер, призначений для розміщення двох осіб, оснащений двома односпальними ліжками.

Примітка. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру TWN, яка походить від англійського слова «twin». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Двоспальне ліжко – це ліжко для двох осіб з одним або двома матрацами.

Примітка. Два односпальних ліжка, з'єднані разом, не є двоспальним ліжком.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Двоярусне ліжко – два ліжка, розташовані одне над одним та з'єднані драбинкою з відстанню до стелі від верхнього ліжка не менше ніж 75 см.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Державний кадастр природних територій курортів України є системою відомостей про правовий статус, належність, режим, географічне положення, площу, запаси природних лікувальних ресурсів, якісні характеристики цих територій, їх лікувальну, профілактичну, реабілітаційну, природоохоронну, наукову, рекреаційну та іншу цінність.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст. 435).

Державна політика в галузі туризму здійснюється шляхом:

- визначення і реалізації основних напрямів державної політики в галузі туризму, пріоритетних напрямів розвитку туризму;
- визначення порядку класифікації та оцінки туристичних ресурсів України, їх використання та охорони;

- спрямування бюджетних коштів на розробку і реалізацію програм розвитку туризму;
- визначення основ безпеки туризму;
- нормативного регулювання відносин у галузі туризму (туристичного, готельного, екскурсійного та інших видів обслуговування громадян);
- ліцензування в галузі туризму, стандартизації туристичних послуг, визначення кваліфікаційних вимог до посад фахівців туристичного супроводу;
- встановлення системи статистичного обліку і звітності в галузі туризму та курортно-рекреаційного комплексу;
- організації і здійснення державного контролю за дотриманням законодавства в галузі туризму;
- визначення пріоритетних напрямів і координації наукових досліджень та підготовки кадрів у галузі туризму;
- участі в розробці та реалізації міжнародних програм з розвитку туризму.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Дитяче ліжко – це ліжко для немовляти або маленької дитини з високими боковими стінками.

Примітка. Маленькою вважають дитину до двох років.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Дитячий табір – засіб розміщення, як правило, сезонного функціонування для активного відпочинку та оздоровлення дітей у регламентованому режимі.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Договір про партнерство – це такий вид договору, який передбачає, що турагент отримує право діяти від імені туроператора, отримуючи за це додаткову винагороду, а туроператор вказує

його як основного партнера у здійсненні продажів турпродукту, сформованого ним, тим самим рекламуючи турагента.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Договір франшизи – договір про передачу прав і привілеїв виробника туристичних послуг на їхню реалізацію (збут), який передбачає використання торгівельної марки франшизодавця як гарантії якості послуг.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Дорожній чек – банківський платіжний засіб, що може бути обмінаний на готівку в тій валюті, у якій він був виписаний, або на еквівалентну суму в іноземній валюті за діючим курсом. Банки, що видають дорожні чеки, гарантують повернення грошей після втрати цих чеків у результаті крадіжки, знищення тощо.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Дуплекс – двоповерховий номер з двох і більше житлових кімнат із внутрішніми стаціонарними сходами, та повним санвузлом; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

Примітка. У номері типу «дуплекс» повний санвузол містить умивальник, ванну, душ, унітаз.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Е

Екологічна місткість регіону – кількісно виражена здатність природного або природно-господарського комплексу підтримувати необхідну соціально-екологічну рівновагу на певній території. Екологічну місткість регіону можна уявити у вигляді граничної можливості природного середовища даного регіону.

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Екскурсант – тимчасовий візитер, який перебуває в місці призначення менше 24 годин.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Екскурсія як складова рекреаційно-туристичної послуги – це реальний і наочний процес пізнання індивідумом довкілля за певним маршрутом тривалістю до 24 годин за допомогою зорових, слухових і інших вражень під керівництвом екскурсоведа або із використанням технічних засобів (аудіогідів).

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Ефективність маркетингу – співвідношення кінцевих показників маркетингової діяльності (обсяг продажу, прибуток, частка ринку) і витрат на маркетинг.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Ефективність організації – результативність організації, співвідношення результатів діяльності і витрачених на їх досягнення трудових і матеріальних ресурсів. Суть процесів збільшення

ефективності організації полягає в підвищенні економічних результатів на кожен одиницю витрат.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Ефективність реклами – окремий випадок ефективності маркетингу, що характеризує співвідношення результатів (ефекту) конкретної рекламної кампанії і витрат її проведення.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

3

Загальнопоширені природні лікувальні ресурси – ресурси, які зустрічаються в різних регіонах України, мають значні запаси та придатні для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст.435).

Заклад ресторанного господарства – організаційно-структурна одиниця у сфері ресторанного господарства, яка здійснює виробничо-торговельну діяльність: виробляє і (або) дотримує, продає і організує споживання продукції власного виробництва і закуплених товарів, може організувати дозвілля споживачів (ДСТУ 4281).

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Замовлення на туристську послугу – попередній договір між споживачем і виконавцем послуги, що визначає юридичні, економічні і технічні відносини сторін.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Зарубіжний (виїзний) туризм – поїздки осіб-резидентів країни (регіону), які здійснюють перебування в місцях, що знаходяться за межами їхньої країни.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Засіб розміщення – будь-який об'єкт, в якому виконавець регулярно або час від часу надає споживачеві послугу з тимчасового розміщення.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Збірно-розбірний караван – караван, який можна монтувати, демонтувати на місці та перевозити автотранспортним засобом.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Збутові агенти – особи, які представляють інтереси певних готельних комплексів під час збуту їхніх готельних послуг.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Землі природно-заповідного фонду – це ділянки суші і водного простору з природними комплексами та об'єктами, що мають особливу природоохоронну, екологічну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність, яким відповідно до закону надано статус територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Заповідна зона – призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів, режим якої визначається відповідно до вимог, встановлених для природних заповідників.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Зона регульованої рекреації – в її межах проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць; у цій зоні дозволяється влаштування та відповідне обладнання туристських маршрутів і екологічних стежок; тут забороняються рубки лісу головного користування, промислове рибальство, мисливство, інша діяльність, яка може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Зона стаціонарної рекреації – призначена для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів, інших об'єктів обслуговування відвідувачів парку; тут забороняється будь-яка господарська діяльність, що не пов'язана з цільовим призначенням цієї функціональної зони або може шкідливо вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони і зони регульованої рекреації.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Ідея продукту – задум про можливий продукт, що компанія могла б запропонувати на ринку.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Імідж – сприятливе або несприятливе сприйняття споживачем певного готельного комплексу, а також його послуг.

Вишнеvsька О. О. Словник ресторанних термінів / О. О. Вишнеvsька. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 40 с.

Іміджева реклама – реклама, за якої рекламодавець ставить за мету не залучення відвідувачів, а створення або поліпшення свого іміджу серед користувачів.

Вишнеvsька О. О. Словник ресторанних термінів / О. О. Вишнеvsька. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 40 с.

Індивідуальний засіб розміщення – засіб розміщення, в якому за плату або безоплатно надають обмежену кількість місць; у цьому випадку всі одиниці розміщення (кімната, житло) є незалежні і їх займають туристи або господарі, які використовують це житло протягом обмеженого проміжку часу як другий будинок для відпочинку (дачу) (див. також ДСТУ 4268).

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Індивідуальний плановий туризм – комплексна послуга, що надається за власною програмою з нестандартними пакетами обслуговування (індивідуальний тур завжди дорожчий, ніж груповий).

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Індивідуальний тур – тур з певним набором туристичних послуг, замовлений клієнтом (або невеликою групою), включаючи розміщення, харчування, трансфер, екскурсійну та розважальну програму.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Індивідуальні туристи – туристи, які подорожують за індивідуально організованою програмою перебування, і, як правило, не користуються знижками та груповими пільгами.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Індустрія гостинності (готельна індустрія) – сукупність готельних комплексів та інших засобів розміщення, засобів транспорту, об'єктів громадського харчування, об'єктів і засобів розваг, об'єктів і засобів розваг, об'єктів пізнавального, ділового, оздоровчого, спортивного та іншого призначення, організацій, що здійснюють туроператорську й турагентську діяльність, а також організацій, що надають екскурсійні послуги і послуги гідів-перекладачів.

Вишневіська О. О. Словник ресторанних термінів / О. О. Вишневіська. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 40 с.

Ініціативні туроператори – це оператори, що відправляють туристів за рубіж або в інші регіони за домовленістю із приймаючими (рецептивними) операторами або прямо з туристичними підприємствами.

Редько В. Є. Посібник до самостійного вивчення дисципліни «Основи туризмознавства». – Дніпропетровськ: Біла К. О., 2014. – 63 с.

Інклюзив-тур – основний вид індивідуального або групового туру; зазвичай є ретельно спланованою за певним маршрутом, часом, термінами, набором і якостями послуг поїздкию,

що продається туристам (споживачам готельних послуг), як не розділений на окремі елементи товар за загальною ціною; містить у собі одночасно вартість обслуговування і проїзду за маршрутом.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Іноземний (в'їзний) туризм – це поїздка відвідувачів-нерезидентів у регіоні, що знаходиться за межами їхнього звичайного середовища (подорожі в межах України осіб, які не проживають постійно в Україні).

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Інсайдінг – вид туроперейтингу, що планує, просуває та реалізує внутрішній туристичний продукт, тобто тури по території своєї країни для своїх співгромадян.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Інтервал відпочинку – тривалість перебування у засобах розміщення вибраного клубу відпочинку, вимірювана в стуках або ночівлях, кратна одного тижня. Розрізняються «фіксовані» (fixed) і «плаваючі» (floating) тижні, а також схема клубного відпочинку «один раз у два роки».

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Інтернет-бронювання – бронювання номерів, що здійснюється з Інтернет-сайту готельного комплексу з автоматичною перевіркою наявності вільних номерів на зазначені клієнтом дати та автоматичним одержанням підтвердження бронювання.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

К

Караван – мобільний автопричіп, обладнаний для розміщення та готування їжі.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Караван-будиночок – караван, використовуваний переважно у стаціонарному режимі, або пересувний, розташований переважно на території кемпінгу і може бути під'єднаний до інженерної мережі забезпечування життєдіяльності.

Примітка. В практичній діяльності поширеними є терміни «стаціонарний караван», «мобільний пересувний будиночок», «караван для відпочинку».

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Категорії туризму – міжнародний, національний і туризм у межах країни:

- міжнародний туризм включає в'їзний і виїзний туризм;
- національний туризм складається з внутрішнього і виїзного туризму;
- туризм у межах країни підрозділяється на в'їзний і внутрішній туризм.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Кемпінг – засіб розміщення на огороженій території, де розміщення забезпечують у котеджах та (або) бунгало, та (або) надають місця для розташування наметів, караванів та караванів-будиночків, територія облаштована санітарно-технічними зручностями загального користування.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Квота – кількість номерів, що виділяються в певний період туроператору (турагенту) засобом розміщення на підставі договору.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Кемпер – турист, який подорожує на автотранспорті і користується кемпінгом.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Кемпінг – табір для туристів, які подорожують наземними видами транспорту (автомобіль, велосипед, тощо), обладнаний наметами або іншими легкими спорудженнями типу «бунгало», автомобільною (велосипедною) стоянкою, системами водопостачання, каналізації та пристосуваннями для приготування їжі.

Карягин Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Клубний відпочинок – вид відпочинку в засобах розміщення, є частиною туристського комплексу, що перебуває у господарському віданні клубу та обладнаному для надання різних послуг на умовах і в терміни, обумовлені договором на клубний відпочинок та статутом клубу.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Клубний відпочинок в режимі реального часу – відпочинок, тривалість і тип блоку розміщення якого залежать від кількості належних члену клубу відпочинку балів, кредитних

балів або інших, прийнятих у клубі відпочинку одиниць виміру, дозволяють їх власникові самостійно визначити, в який час року, в протягом якого періоду часу року і в якому з наявних у клубу коштів розміщення він може провести свій відпочинок.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Клубний відпочинок в режимі розділеного часу (таймшер) – відпочинок в режимі розділеного часу, тобто відпочинок у власному клубі відпочинку або включеному в його каталог засоби розміщення протягом певного часу тривалістю не менше одного тижня кожного року.

Таймшер також визначають як спільне володіння нерухомістю в туристському бізнесі з можливістю користуватися нею протягом визначеного часу пропорційно до грошового внеску.

При оплаті таймшера купують модуль, інтервал часу і сезон.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Клуб-готель – готель, розташований при клубі, в якому організують дозвілля та надають інші послуги, переважно членам клубу.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Коллективний засіб розміщення – засіб розміщення, в якому надають місце для ночівлі в кімнаті чи іншому приміщенні, де кількість місць повинна перевищувати певний мінімум для груп осіб, більших ніж одна сім'я, а всі місця підлягають єдиному керівництву та оплаті відповідно до встановлених цін.

ДСТУ 4268:2003 Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Комплекси відпочинку – сукупність рекреаційних підприємств, різних за функціями, місткістю понад 1000 місць, розміщених у міській, приміській або міжосельній зонах відпочинку й

об'єднаних загальною функціональною програмою – відпочинок-релаксація. Комплекси відпочинку охоплюють різноманітні типи підприємств: база відпочинку, будинок відпочинку, пансіонат, дитяча дача, дитячий табір, молодіжний табір, санаторій-пансіонат, курортний готель.

Брич В. Я. Организация туризма: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Конгрес-готель – готель, який має умови для організацій і проведення конгрес-заходів.

Примітка. Найпоширенішими видами конгрес-заходів є з'їзди, наради, симпозиуми, виставки, конференції, семінари, ділові зустрічі, переговори.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Конгрес-центр; бізнес-центр – заклад, який спеціалізується на організації та проведенні конгрес-заходів та надає готельні послуги лише учасникам конгрес-заходів.

Примітка. Найпоширенішими видами конгрес-заходів є з'їзди, наради, симпозиуми, виставки, конференції, семінари, ділові зустрічі, переговори.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Конфіденційний туроператорської каталог – офіційне інформаційно-довідкове видання туроператора, що містить детальний опис продукту, пропонованого туроператором до дрібнооптової продажу турагентам, що входять до його агентської мережі, і містить відомості про різного роду знижки, умови бронювання поїздок і т.д.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Корпоративні тарифи – ціни на готельні послуги, пропонувані колективним замовникам, які не здійснюють туроператорську і турагентську діяльність і виражаються чисельно у вигляді процентних знижок від опублікованих тарифів.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Круїз – подорож по морю по замкненому маршруту або з радіальними поїздками з портів у внутрішні райони країни.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Круїзне судно – транспортний засіб, на якому надають послуги з тимчасового розміщення у каютах, а також послуги харчування і розваги під час круїзу.

Сенин В.С. Организация международного туризма / В.С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Культура обслуговування – організаційна культура, яка підтримує систему обслуговування клієнта через політику фірми, циркуляри, заохочення та інші дії організації.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Курорт – освоєна природна територія на землях, оздоровчого призначення, що має природні лікувальні ресурси, потрібні для їх експлуатації будівлі та споруди з об'єктами інфраструктури, використовується з метою лікування, медичної реабілітації, профілактики захворювань та для рекреації й підлягає особливій охороні.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст. 435)

Курортний готель – розташований на території курорту, який має умови для відпочинку та оздоровлювання.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Курортна справа – сукупність усіх видів науково-практичної та господарської діяльності, спрямованих на організацію та забезпечення лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань із використанням природних лікувальних ресурсів.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст.435) / Про курорти. Закон України від 05.10.2002 р. № 2026 – III.

Котедж – заміський засіб розміщення із однієї або кількох кімнат для тимчасового проживання однієї чи кількох сімей або осіб, з окремими входами для кожної з них.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Л

Лікувально-оздоровча місцевість – природна територія, що має мінеральні та термальні води, лікувальні грязі, озокерит, ропу лиманів та озер, кліматичні та інші природні умови, сприятливі для лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст. 435) / Про курорти. Закон України від 05.10.2002 р. № 2026 – III.

«Ліжко та сніданок» тариф – до якого включено вартість послуг з тимчасового розміщення та сніданку.

Примітка 1. Сніданок організують, як правило, за типом «шведський стіл».

Примітка 2. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру B&B, яка походить від англійських слів «bed and breakfast». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйнятну в світовій практиці.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Ліцензійні умови – це установлений з урахуванням вимог законів вичерпний перелік організаційних, кваліфікаційних та інших спеціальних вимог, обов'язкових для виконання при провадженні видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Ліцензія – це документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду

господарської діяльності упродовж визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

«Лише номер» тариф, до якого включено лише вартість послуг з тимчасового розміщення.

Примітка. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру OA, яка походить від англійських слів «only accommodation». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйнятну в світовій практиці.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Люкс номер – із двох і більше житлових кімнат та повного санвузла; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

Примітка 1. Номер типу «люкс» містить такі житлові кімнати: спальня, вітальня або кабінет.

Примітка 2. У номері типу «люкс» повний санвузол містить умивальник, ванну або душ, унітаз

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

М

Максимальна комфортність – кількість осіб, які проживають в апартаменті в максимально сприятливих умовах, заснованих на розміщенні в кожній спальні двох дорослих.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Максимальна місткість апартаменти – максимальна кількість людей, яких можна розмістити в одному апартаменті.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Маршрут туристської подорожі – шлях слідування туриста в процесі подорожі, позначений переліком найменувань всіх географічних пунктів і місць, послідовно відвідуваних ним під час подорожі, із зазначенням видів внутримаршрутного транспорту, що використовується туристом при пересуваннях між пунктами зупинок або перебувань. Початковою і кінцевою точками маршруту є пункти початку і закінчення подорожі.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Маршрут екскурсії – найбільш оптимальний і зручний шлях переміщення екскурсантів, підпорядкований вимогам логічної послідовності відвідування об'єктів екскурсійного показу й атрактивності загального сприйняття, що сприяє найбільш повному розкриттю теми.

Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.

Медичний (бальнеологічний) висновок – висновок, зроблений на підставі медико-біологічних та інших спеціальних досліджень складу та властивостей природних лікувальних ресурсів про можливість їх використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст. 435) / Про курорти. Закон України від 05.10.2002 р. № 2026 – III.

Міжнародні готельні правила – нормативний документ, розроблений Міжнародною готельною асоціацією (МГА), в якому визначені принципи взаємовідносин споживача готельної послуги (туриста) і готелю, їх взаємні права та обов'язки, що впливають з договору на розміщення.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Міжнародний туризм (в'їзний туризм) – подорожі в межах України осіб, які постійно не проживають на її території, та виїзні туризм-подорожі громадян України та осіб, які постійно проживають на території України, до іншої країни.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Мінімальні зручності – обладнання та оснащення санітарного вузла та (або) санітарного об'єкта для задоволення першочергових санітарно-гігієнічних потреб.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Міні-кухня – невелика кухня або частина житлового приміщення (кухонна ніша), обладнана для готування їжі.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Місце (ліжко-місце) – частина площі номера з ліжком, постільною білизною, рушниками та іншим інвентарем відповідно до категорії готелю, призначена та придатна для проживання однієї особи.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Місце надання туристичних послуг – країна, на території якої безпосередньо надаються туристичні послуги.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Місце продажу (реалізації) туристичних послуг – країна, в якій зареєстровано відповідний суб'єкт господарювання, що реалізує туристичний продукт.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Місце надання туристичних послуг – країна, на території якої безпосередньо надаються туристичні послуги.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Мотель – готель, розташований за межами міста вздовж автошляху, як правило, в одно- двоповерховій будівлі або в частині будівлі з окремим входом, який має умови для паркування й технічного обслуговування автомобілів.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Мультиклуб – добровільне об'єднання декількох клубів відпочинку, всім членам якого гарантований доступ до засобів розміщення в будь-якому з цих клубів на умовах, визначених статутом мультиклуба.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Н

Намет – укриття, вироблене з тканини, яке можна монтувати і демонтувати на місці, переносити та перевозити транспортним засобом.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Намет-причіп – намет, змонтований на автопричепі.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Напівлюкс (студіо) – номер з однієї житлової кімнати з плануванням, яке дає змогу використовувати частину приміщення як вітальню або місце для готування та приймання їжі, та повного санвузла; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

Примітка. У номерах типу «напівлюкс» повний санвузол містить умивальник, ванну або душ та унітаз.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Напівпансіон – тариф, до якого включено вартість послуг з тимчасового розміщення та дворазового харчування на вибір – сніданок, обід або вечеря.

Примітка. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру НВ, яка походить від англійських слів «half board». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйнятну в світовій практиці.

ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Національний природний парк – територія, на якій представлені одна чи кілька екосистем, в основному мало або зовсім не змінених людиною, що становлять науковий, освітній, рекреаційний та естетичний інтерес.

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Національні природні парки є природоохоронними, рекреаційними, культурно-освітніми, науково-дослідними установами загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів та об'єктів, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Направляюча сторона – юридична особа або індивідуальний підприємець, організує поїздку (подорож) в країну (місце) тимчасового перебування і направляє туди своїх клієнтів (туристів) за договором з контрагентом.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Негарантоване бронювання – вид «прямого» бронювання, при якому засіб розміщення надає клієнту номер до 18.00 години дня заїзду, після чого бронь анулюється без застосування штрафних санкцій.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Недоліки послуги – окрема невідповідність послуги обов'язковим вимогам стандартів, умовам договору, а також інформації, наданої виконавцем або продавцем послуги.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Незаїзд – фактичне неприбуття туриста у засіб розміщення в запланований день заїзду або ануляція замовлення, зроблена менш, ніж за 24 години до дати заїзду, зазначеною в замовленні.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Низький сезон – найменш популярний час для подорожей (подорожей), як правило, період дії максимальних знижок.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Номер (готелю). Окреме вмебльоване приміщення з однієї чи кількох кімнат, оснащене обладнанням та інвентарем для надання послуг з тимчасового розміщення.

Примітка. Мінімальна площа номерів у готелях і мотелях – згідно з ДСТУ 4269.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Номерний фонд – загальна кількість номерів у готельному підприємстві.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Номер першої категорії – номер з однієї житлової кімнати та повного санвузла; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

Примітка. У номерах типу «стандарт» повний санвузол містить умивальник, ванну або душ та унітаз.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Номер другої категорії – номер з однієї житлової кімнати та неповного санвузла; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

Примітка. У номерах другої категорії неповний санвузол містить умивальник та унітаз.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Номер третьої категорії – номер з однієї житлової кімнати і неповного санвузла; розрахований на проживання трьох і більше осіб.

Примітка. У номерах третьої категорії неповний санвузол містить умивальник та унітаз.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Номер четвертої категорії – номер з однієї житлової кімнати з умивальником; розрахований на проживання трьох і більше осіб.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Номер п'ятої категорії – номер з однієї житлової кімнати без санітарно-технічних зручностей, розрахований на проживання трьох і більше осіб.

Примітка. У готелях та аналогічних засобах розміщення, що мають номери п'ятої категорії санвузол розміщено на коридорі.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

О

Обов'язки туриста – під час здійснення подорожі, включаючи транзит, турист зобов'язаний: дотримуватися законодавства країни (місця) тимчасового перебування, поважати її соціальний устрій, звичаї, традиції, релігійні вірування; зберігати навколишнє середовище природне; дбайливо ставитися до пам'яток природи, історії й культури в країні (місці) тимчасового перебування; дотримуватися правил в'їзду в країну (місце) тимчасового перебування, виїзду із країни (місця) тимчасового перебування й перебування там, а також у країнах транзитного проїзду; дотримуватися під час подорожі правил особистої безпеки.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Обов'язкова сертифікація послуг – сертифікація, яка підтверджує безпеку послуг, що надаються юридичними особами та індивідуальними підприємцями послуг.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Одномісний номер – номер, призначений для розміщення однієї особи та оснащений одним односпальним ліжком.

Примітка. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру SNGL, яка походить від англійського слова «single». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Односпальне ліжко – ліжко для однієї особи.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Оздоровницями є організації санаторно-курортного комплексу, в т. ч. реабілітаційні установи, оздоровчі комплекси й інші рекреаційні об'єкти, що мають базу, необхідні ліцензії й сертифікати для надання санаторно-курортних послуг населенню.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Округ санітарної охорони – це територія земної поверхні, зовнішній контур якої збігається з межею курорту. В межах цієї території забороняються будь-які роботи, що призводять до забруднення ґрунту, повітря, води, завдають шкоди лісу, іншим зеленим насадженням, сприяють розвитку ерозійних процесів і негативно впливають на природні лікувальні ресурси, санітарний та екологічний стан природних територій курортів.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст.435) / Про курорти. Закон України від 05.10.2002 р. № 2026 – III.

Опис туристичної послуги – інформація про основні характеристики туристської послуги, умов та вартості обслуговування.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Оплата за фактом надання послуг – порядок оплати, при якому туроператор протягом певного терміну після підтвердження засобом розміщення факту надання послуг в повному обсязі оплачує надані послуги. При цьому факт надання послуг підтверджується пред'явленим засобом розміщення туроператору рахунку, туристського ваучера та інших документів, визначених договором.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Організатор продажу – індивідуальний підприємець або юридична особа, що просуває на ринку в рамках підприємницької діяльності право на клубний відпочинок у будь-який, не заборонений законом спосіб, за винятком його продажу.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Організований туризм – поїздка, організована туристичними фірмами за стандартним або спеціально розробленим особисто туристом (групою туристів) маршрутом.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Організатор туру – приватна особа або турагент, або нетуристична організація, що комплектує групу туристів для участі в турі, запропонованому туроператором. Зазвичай, організатору туру або його представнику надається право безкоштовної участі в даному турі.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Основні готельні послуги – перелік та обсяг послуг, що зазвичай (стандартно) надаються туристу колективним засобом розміщення та оплачувані при укладенні туристом договору (розміщення, харчування та ін). Послуги, надавані готелем, зазвичай наведено в каталогах даного засобу розміщення.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Особливо цінні та унікальні природні лікувальні ресурси – ресурси, які рідко (не часто) зустрічаються на території України,

мають обмежене поширення або невеликі запаси у родовищах та є особливо сприятливими і ефективними для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст.435) / Про курорти. Закон України від 05.10.2002 р. № 2026 – III.

Отелерія – сукупність підприємств, які мають в своєму розпорядженні сучасне обладнання і відповідні організаційні можливості для прийому, розміщення, проживання та харчування туристів (повний пансіон або напівпансіон, кімната та сніданок, ресторан).

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Офіс – контора, канцелярія, адміністративний відділ підприємства; службове приміщення.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

П

Пакет – заздалегідь підготовлений тур, що включає транспортування, проживання, харчування, трансфер, відвідування визначних пам'яток, оренду автомобіля тощо, має фіксовану ціну; комплексний тариф, що включає, крім вартості, проживання додаткові послуги готелю.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Палац-готель – готель, розташований у будівлі, яка є історико-архітектурною пам'яткою палацової або замкової архітектури.

Примітка. В окремих країнах цей тип має характерну назву, наприклад, у Франції – шато, в Іспанії – парадор

Вишневська О. О. Словник ресторанних термінів / О. О. Вишневська. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 40 с.

Пансіонат – аналогічний готелю засіб розміщення, оздоровчого призначення, розташований у замській або в рекреаційній зоні з регламентованим режимом харчування та відпочинку.

Примітка. Пансіонат із лікуванням-пансіонат, який має умови для надання медичних і профілактичних послуг та лікування.

Туристский терминологический словарь: Справочно-методическое пособие / Авт-сост. И. В. Зорин, В. А. Квартальное – М.: Советский спорт, 1999. – 664 с.

Пекидж-тур – будь-який тур (індивідуальний або груповий), що включає певний набір послуг (транспортування, розміщення, харчування, екскурсії тощо), загальна продажна вартість якого дорівнює вартості його елементів.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Перевізник – юридична особа або індивідуальний підприємець, має у власності, на умовах оренди або на іншій законній підставі права на пасажирський транспортний засіб (наземне, водне або повітряне) і здійснює регулярні або чартерні перевезення туристів та їх багажу на комерційній основі.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Повітряний перевізник (авіаперевізник) – експлуатант, який має ліцензію на здійснення повітряного перевезення пасажирів, багажу, вантажів, пошти та здійснює регулярні або чартерні перевезення туристів та їх багажу на комерційній основі.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Повний пансіон – тариф, до якого включено ціну послуг з тимчасового розміщення та не менше як триразового харчування – сніданок, обід, вечеря.

Примітка. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру FB, яка походить від англійських слів «full board». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці.

ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Подвійне збільшення – організація системи подвійного заселення, коли незнайомі люди заселяють один номер, а в адміністрації на спеціальному стенді зберігаються 2 картки (чеки) під номером цієї кімнати.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Подорож – тимчасове заняття, після закінчення якого туристи повертаються в країну постійного проживання. Мета подорожей туристів має споживчий характер, у тому числі вони орієнтовані на оздоровлення, пізнавальне ознайомлення, професійно-ділові інтереси, спортивні, релігійні та інші заняття.

Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.

Позиціювання – комплекс заходів, завдяки яким у свідомості цільових споживачів дана готельна послуга займає власне, відмінне від інших і вигідне для готельного комплексу місце щодо аналогічних послуг.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Послуга – наслідок безпосередньої взаємодії між виконавцем та споживачем і внутрішньої діяльності виконавця для задоволення потреб споживача.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Послуга з тимчасового розміщення – діяльність виконавця з надання місця для ночівлі та санітарно-технічних зручностей споживачу.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Послуги розміщення – елемент туристичного пакету; конкретний готель, який пропонується туристу для проживання в туристичному центрі на час подорожі. Послуги харчування не включаються окремим елементом у туристичний пакет, оскільки в туризмі вони часто є складовою послуг розміщення.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Порушеннями законодавства в галузі туризму є:

- провадження туроператорської діяльності без отримання відповідної ліцензії або недодержання ліцензійних умов;
- залучення до надання туристичних послуг осіб, які не відповідають встановленим законодавством відповідним кваліфікаційним вимогам;
- ненадання, несвоєчасне надання або надання туристові інформації, що не відповідає дійсності;
- порушення вимог стандартів, норм і правил у галузі туризму;
- незаконне використання категорії об'єкта туристичної інфраструктури;
- порушення умов договору між туристом і суб'єктом туристичної діяльності з надання туристичних послуг;
- невиконання розпоряджень уповноважених органів та осіб про усунення порушень ліцензійних умов;
- порушення правил щодо охорони чи використання об'єктів туристичної інфраструктури, знищення або пошкодження об'єктів відвідування;
- створення перешкод уповноваженій на те законом посадовій чи службовій особі у здійсненні контролю за туристичною діяльністю, у проведенні перевірки якості надаваних (наданих) туристичних послуг або додержанні ліцензійних умов, стандартів, норм і правил щодо здійснення туристичної діяльності;
- незаконне втручання у здійснення туристичної діяльності;
- розголошення відомостей, що становлять конфіденційну або іншу охоронювану законом інформацію.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Повний (або частковий) аванс – порядок оплати, при якому туроператор перераховує на рахунок засобу розміщення авансовий платіж за послуги, які будуть надані клієнтам туроператором після одержання авансу; аванс може складати повну (повний аванс) або неповний (частковий аванс) вартість послуг, підлягають наданню. Частковий аванс набуває форми застави

(завдатку) або гарантійного депозиту. У міжнародній практиці завдаток – договірна компенсація, яка не підлягає поверненню у разі розірвання договору з вини сторони, що внесла завдаток, але яка підлягає поверненню у визначеному розмірі у разі розірвання договору з вини сторони, яка отримала завдаток.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Порядок оплати за замовлення – порядок розрахунків, вироблених туроператором із засобом розміщення, який включає повний або частковий авансовий платіж (передоплату); при цьому остаточний розрахунок за надані послуги здійснюється за фактом надання даних послуг.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Початок маршруту – місце надання туристу першої туристської послуги на маршруті, зазначеної в договорі туристського обслуговування.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Правила надання готельних послуг – нормативний документ, що встановлює обсяг інформації, доведимої до туриста, про готельні послуги, порядку оформлення проживання у готелі (заключення договірних відносин на бронювання і надання послуг, включаючи їх оплату); порядок надання послуг (включаючи послуги без додаткової оплати), а також відповідальність виконавця і споживача за надання послуг.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Представник туристичної компанії (англ. «representative») – це фахівець, який упродовж тривалого часу (кілька місяців або навіть років) проживає у країні, що приймає туристів. Його обов'язки: вирішувати усі проблеми клієнтів своєї компанії з адміністрацією готелю, організаторами екскурсій, перевізниками та ін.; проводити інструктажі членів кожної прибулої групи щодо особливостей поведінки у цій країні, щодо правил уникнення складних ситуацій.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Президентський апартамент – номер з трьох і більше житлових кімнат, міні кухні або кухонної ніші, одного повного та одного чи більше додаткових санвузлів для гостей; розрахований на проживання однієї-двох осіб

Примітка 1. Номер типу «президентський апартамент» містить такі житлові кімнати: спальня, кабінет, вітальня або їдальня.

Примітка 2. У номері типу «президентський апартамент» повний санвузол містить умивальник, ванну або джакузі, душ, унітаз, біде

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Претензії до якості туристичного продукту – офіційна заява туриста про недоліки і порушення у наданні послуг (порушення договору про туристському обслуговуванні), яка надсилається в письмовій формі туроператору або турагенту протягом 20 днів з моменту закінчення дії договору. Претензії до договору, відповідно до законодавства, підлягають розгляду протягом 10 днів.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Приймаюча сторона – юридична особа або індивідуальний підприємець, контрагент, що приймає туристів, які прибули в

країну (місце) тимчасового перебування. Зміст обслуговування, що надається приймаючою стороною визначається ваучером, виданим направляючою стороною.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Природно-заповідний фонд становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти, які мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонових моніторингу навколишнього природного середовища.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502)

Програма туристської подорожі (програма обслуговування, перебування) – план послідовних заходів із зазначенням дат і часу перебування в пунктах зупинок на маршруті, в готелі, відвідувань місць туристичного інтересу з метою їх огляду (екскурсій), харчування, також переміщення на маршруті за допомогою зазначених у програмі внутримаршрутних транспортних засобів.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Продаж прав на клубний відпочинок – реалізація покупцеві клубом відпочинку (продавцем) на підставі чинної ліцензії права на розміщення та відпочинок в цьому клубі (в режимах реального або розділеного часу), що підтверджується договором на клубний відпочинок та іменним сертифікатом члена клубу (первинна продаж). До діяльності з продажу прав на клубний відпочинок відноситься також і діяльність з викупу прав на клубний відпочинок юридичними особами або індивідуальними

підприємцями з метою їх перепродажу та/або комерційного використання (вторинна продаж). Вторинний продаж може бути організований за принципом комісійної торгівлі.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Природні заповідники – природоохоронні, науково-дослідні установи загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження в природному стані типових або унікальних для даної ландшафтної зони природних комплексів з усією сукупністю їх компонентів, підтримання природних спонтанних процесів і явищ, вивчення природних процесів і явищ, що відбуваються в них, розробки наукових засад охорони навколишнього природного середовища, ефективного використання природних ресурсів та екологічної безпеки.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502).

Продаж туристичної путівки – продаж туристичної путівки туристу як кінцевому покупцю на реалізацію комплексу туристичних послуг.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Продуктова стратегія – передбачає розробку туристичного продукту, у найбільшому ступені відповідну потребам туристів, а також розробку і впровадження на ринок нових туристичних послуг.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Просування туристичного продукту – сукупність заходів, включаючи пряму рекламу, участь у туристських виставках, ярмарках, видання спеціалізованих каталогів, буклетів,

організацію інформаційних поїздок та інших заходів, спрямованих на реалізацію турпродукту.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Просування туристичного продукту – комплекс заходів, спрямованих на створення та підготовку до реалізації туристичного продукту чи туристичних послуг (організація рекламно-ознайомлювальних подорожей, участь у спеціалізованих виставках, ярмарках, видання каталогів, буклетів тощо).

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Пряме бронювання – бронювання без посередників.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Путівка туристична – документ суворої звітності, що підтверджує факт угоди між туристичною фірмою й споживачем, факт оплати туристом повної вартості туру, зазначеної в договорі, й гарантії щодо певних умов туру туроператора.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Потужність номерного фонду – загальна кількість номероднів у році в готельному підприємстві.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Психографічна сегментація – спосіб поділу туристичного ринку залежно від належності до суспільного класу, способу життя і характеристик особи. Поведінкові ознаки сегментації багато в чому визначаються психологічними ознаками, в основі яких

лежить урахування аспектів поведінки споживача, а саме: мотиви подорожей, вигоди, прихильність до фірми, готовність придбати туристичний продукт, чутливість до обслуговування тощо.

Редько В. Є. *Посібник до самостійного вивчення дисципліни «Основи туризмознавства»*. – Дніпропетровськ: Біла К. О., 2014. – 63 с.

Р

Регіональні ландшафтні парки (заповідна зона, буферна зона, зона антропогенних ландшафтів) – території, регульованого заповідного режиму біосферних заповідників, землі та інші природні ресурси, включені до складу, але не надані національним природним паркам, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва можуть перебувати як у власності Українського народу, так і в інших формах власності, передбачених законодавством України.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502)

Регламентований режим установлений в засобі розміщення розпорядок проживання за певними правилами.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду – це сукупність науково-обґрунтованих екологічних вимог, норм і правил, які визначають правовий статус, призначення цих територій та об'єктів, характер допустимої діяльності в них, порядок охорони, використання і відтворення їх природних комплексів.

Закон України. Про природно-заповідний фонд України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст. 502)

Реєстр членів клубу відпочинку – офіційний документ клубу відпочинку, в якому зазначено всіх покупців, які повністю оплатили послуги та отримали сертифікат члена клубу.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Рекламні тури (інфо-тури) – безкоштовні або пільгові тури, що призначені для ознайомлення з новим туристичним продуктом представників турагентів, які згодом будуть здійснювати продаж даного продукту.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Рекреаційна діяльність – діяльність людини у вільний час, здійснювана з метою відновлення фізичних сил людини і характеризується різноманітністю поведінки людей і самоцінністю її процесу.

Величко В. В. Организация рекреационных услуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Рекреаційна послуга – це будь-яка діяльність чи вигода, яку надають клієнтові на спеціалізованих територіях поза місцем його постійного проживання, й у вільний від роботи час, щоб відновити його фізичні та психологічні сили, задовольнити спортивні, оздоровчі, пізнавальні інтереси тощо.

Величко В. В. Организация рекреационных услуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Рекреаційне навантаження – показник, що характеризується кількістю рекреантів на одиницю площі за певний період. Визначають шляхом обліку часу перебування рекреантів на пробних площах або в лісовому масиві (лісопарку, парку, зоні відпочинку), а також розраховують для всієї території.

Величко В. В. Организация рекреационных услуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Рекреаційні заклади – спеціалізовані заклади короткочасного (щоденного, щотижневого) та тривалого розміщення людей, призначені для задоволення їх рекреаційних потреб (лікувально-оздоровчих, культурно-освітніх і спортивних), розташовані поза межами місць 190 постійного проживання.

Величко В. В. Организация рекреационных услуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Рекреаційні послуги – доцільна діяльність рекреаційних підприємств, результат якої має корисний ефект, що задовольняє рекреаційні (а саме: рекреаційні послуги, послуги харчування, розміщення, транспортні і відпочинок) потреби споживачів.

Величко В. В. Организация рекреационных услуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Рекреаційні ресурси – це природні та антропогенні геосистеми, тіла і явища природи, що мають специфічні властивості та можуть бути використані для організації відпочинку та оздоровлення певного контингенту людей у певний час або сезон за допомогою існуючих технологій і наявних матеріальних можливостей.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Реліз-дата – день повернення туроператором (турагентом) засобу розміщення непроданих (незарезервованих) номерів, віддалений від фактичної дати на тривалість реліз-періоду.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Реліз-період (період вивільнення) – період часу, протягом якого відбувається вивільнення номерів із квоти.

Сенин В. С. *Организація міжнародного туризму* / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Ресторан – підприємство громадського харчування, що пропонує гостям різноманітний асортимент страв складного і фірмового приготування, високий рівень сервісу, послуги офіціантів, метрдотелів; організацію культурного й розважального дозвілля клієнтів, корпоративного й банкетного обслуговування.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. *Маркетинг турпродукту*. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Ресторанне господарство – вид економічної діяльності суб'єктів господарської діяльності з надання послуг щодо задоволення потреб споживачів у харчуванні з організацією дозвілля або без неї (згідно з ДСТУ 4281).

ДСТУ 4281:2004 **НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ**. Заклади ресторанного господарства. Класифікація.

Рецептивні туроператори – це туроператори на прийомі, тобто комплектуючі тури й програми обслуговування в місці прийому й обслуговування туристів, використовуючи прямі договори з постачальниками послуг (готелями, підприємствами харчування, розважальними установами тощо). Це чиста форма туроперейтингу.

Редько В. Є. *Посібник до самостійного вивчення дисципліни «Основи туризмознавства»*. – Дніпропетровськ: Біла К. О., 2014. – 63 с.

Рецепція – загальна зала, кімната або стійка, розташована в приміщенні готельного комплексу, призначена для приймання, реєстрації і оформлення гостей, а також знаходження чергових порт'є, які здійснюють приймання і видачу ключів від номерів туристів і виконують різні доручення постояльців і гостей готельного комплексу.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. *Маркетинг турпродукту*. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Розміщення – забезпечення принаймні місцями для ночівлі та санітарно-технічними зручностями

ДСТУ 4527:2006 *Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення*.

Розміщення з повним пансіоном – розміщення в готелі, у вартість якого входить триразове харчування або харчування в будь-який час за бажанням туриста.

Сенин В. С. *Организація міжнародного туризму* / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Розміщення з напівпансіоном – розміщення в готелі, у вартість якого входить дворазове харчування (за вибором): сніданок і обід або сніданок і вечеря.

Сенин В. С. *Организація міжнародного туризму* / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Розміщення і сніданок – розміщення в готелі, у вартість якого входить тільки сніданок.

Сенин В. С. *Организація міжнародного туризму* / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Розміщення без харчування – розміщення в готелі, у вартість якого не входить харчування

Сенин В. С. *Организація міжнародного туризму* / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

С

Санаторій – готель, розташований на території курорту або рекреаційної зони, який забезпечує надавання послуг лікування у регламентованому режимі.

Примітка. Види санаторіїв: дитячий – для дітей від 6 до 18 років, для дітей з батьками; однопрофільний; багатoproфільний; спеціалізований.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Санаторні комплекси – сукупність рекреаційних підприємств, різних за функціями, місткістю понад 1000 місць, розміщених у лікувальній місцевості (курорті) й об'єднаних загальною функціональною програмою – лікування. Санаторні комплекси охоплюють різноманітні типи санаторних підприємств: санаторій, санаторій-профілакторій, дитячий санаторій, спеціалізований санаторій, санаторний табір, лікарня.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Санаторно-курортні заклади – це заклади охорони здоров'я, що розташовані на територіях курортів і забезпечують надання громадянам послуг лікувального, профілактичного та реабілітаційного характеру з використанням природних лікувальних ресурсів.

Закон України. Про курорти (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 50, ст. 435) / Про курорти. Закон України від 05.10.2002 р. № 2026 – III.

Сегментація – процес поділу ринку на сегменти. Робота на конкретний сегмент забезпечує фірмі кращу взаємодію

з покупцями, однак сегмент повинен бути достатнім за кількістю принесеного прибутку, щоб забезпечувати рентабельність розробки спеціальної програми маркетингу, розрахованої на конкретну групу покупців.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Сегментація за демографічним принципом передбачає групування споживачів за місцем проживання (регіон, країна, місцевість, тип населеного пункту). На основі демографічного принципу ринок туристичних послуг сегментують за віком, статтю, сімейним станом, певним життєвим циклом сім'ї, національністю, віросповіданням та ін. Відповідно до запитів кожної вікової споживчої групи розрізняють три основні сегменти, яким має відповідати й різна пропозиція туристичного продукту: молодіжний туризм, туризм середнього та туризм третього віку.

Редько В. Є. Посібник до самостійного вивчення дисципліни «Основи туризмознавства». – Дніпропетровськ: Біла К. О., 2014. – 63 с.

Сегментація ринку туристичних послуг – це його структурування за комплексом ознак (ґрунтується переважно на чотирьох основних принципах – географічному, демографічному, психографічному та поведінковому). Сегментація дозволяє туристичній фірмі із загальної кількості потенційних споживачів обрати певні типи (ринкові сегменти), що виставляють однорідні вимоги до турпродукту і таким чином забезпечити адресність турпродукту, реалізуючи основний принцип маркетингу – задоволення потреб споживача.

Редько В. Є. Посібник до самостійного вивчення дисципліни «Основи туризмознавства». – Дніпропетровськ: Біла К. О., 2014. – 63 с.

Сезон відпочинку – певний період року, протягом якого споживач (турист) виявляє попит на послуги відпочинку. Розріз-

няють наступні сезони відпочинку: високий (найбільш відвідуваний), низький (найменш відвідуваний) і міжсезоння.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

«Сезоном» – такий період часу, коли у центрі (районі) концентрується найбільше число туристів.

Сокол Т. Г. Основы туристической деятельности: Пособие / Под ред. доктора пед. наук, проф. Орлова В. Ф. - К.: Грамота, 2004. – 327 с.

Сезонно-ціновий план – сукупність всіх цінових періодів, що утворюють рік або сезони, коли працює засіб розміщення.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Сервіс-характеристика засобу розміщення – стандартизований перелік послуг і матеріально-технічних засобів для їх надання, який міститься в паспорті засобу розміщення і використовується при його просуванні. Сервіс-характеристика засобу розміщення публікується в офіційному туроператорском каталозі (каталозі маршрутів).

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Сертифікат члена клубу відпочинку – встановлений клубом відпочинку іменний документ, підтверджує членство у відповідному клубі і довгострокове гарантоване право на відпочинок у ньому.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Сертифікація послуги – діяльність з підтвердження відповідності послуг встановленим у стандарті вимогам. Сертифікація туристичних послуг поділяється на обов'язкову та добровільну.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Сільський будинок – приватний будинок на території особистого селянського господарства, де можуть надавати послуги харчування або умови для самостійного готування їжі переважно із продуктів особистого селянського господарства

ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Спелеотуризм – вивчення та дослідження печер та інших підземних порожнин (гrotи, карстові лійки, провалля і т. ін.).

Брич В. Я. Организация туризма: пособие / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Спеціалізовані засоби розміщення, санаторно-курортні (лікувально-профілактичні) організації, організації відпочинку і туризму. У їх числі-санаторії і пансіонати з лікуванням, санаторії-профілакторії, будинки відпочинку, пансіонати, бази та інші організації відпочинку, туристські бази.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Споживач – громадянин, який придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити товари (роботи, послуги) для власних побутових потреб.

Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ «Про захист прав споживачів».

Споживач туристської послуги – громадянин (турист, екскурсант), що має намір замовити або придбати або замовляє, що купує або використовує туристські товари, роботи, послуги виключно для особистих потреб, не пов'язаних з отриманням прибутку.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Статут клубу відпочинку – звід правил і положень, що встановлюють та регулюють функціонування клубу, порядок його діяльності та відносини між клубом та його членами. Статут клубу відпочинку розробляється його засновниками і реєструється в встановленому законом порядку. Зміни до статуту можуть бути внесені тільки за рішенням загальних зборів членів клубу. Статутом клубу визначається черговість використання засобів розміщення, процедура сплати вступних та щорічних членських внесків, а також припинення членства в клубі (відмова власникам прав на клубний відпочинок в наданні розміщення) у разі несплати ними членських внесків, аж до виключення з членів клубу після відповідного попередження.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Стратегія – план реалізації стратегічної концепції туристичного підприємства, припускає визначення основних напрямків розподілу її обмежених ресурсів. Результатом стратегічних рішень повинна бути поява в туристичній компанії довгострокових конкурентних переваг.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Суміжні номери – два і більше номерів, сполучені між собою дверима, і які можуть мати спільний передпокій, спільний чи окремі санвузли

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Супутні туристичні послуги та товари – послуги та товари, призначені для задоволення потреб споживачів, надання та виробництво яких несуттєво скоротиться без їх реалізації туристам.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Суб'єкти, що здійснюють та/або забезпечують туристичну діяльність: туристичні оператори, туристичні агенти, гідів-перекладачі, екскурсоводи, спортивні інструктори, провідники та інші фахівці туристичного супроводу та ін.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст.24

Сфера туризму сукупність готелів та інших засобів розміщення, засобів транспорту, об'єктів громадського харчування, об'єктів і засобів розваг, об'єктів пізнавального, ділового, оздоровчого, спортивного та іншого призначення, організацій, що здійснюють туроператорську та турагентську діяльність, а також організацій, що надають екскурсійні послуги та послуги гідів-перекладачів.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Т

Табір праці та відпочинку – засіб розміщення сезонного функціонування, який має умови для здійснення у регламентованому режимі певної діяльності під час відпочинку.

Примітка 1. Дитячий табір праці та відпочинку – табір праці та відпочинку для дітей віком від 14 до 18 років.

Примітка 2. У таборах праці і відпочинку найпоширенішими видами діяльності є сільськогосподарська, археологічна, екологічна.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення

Таймшер – купівля права користування номером на один-два тижні у тому або іншому місці. При цьому створюються умови для обміну місцями відпочинку, що дає змогу власникам таймшерів міняти місце відпочинку.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Територіальна рекреаційна система (Territorial Recreational System) – просторова, соціальногеографічна система, гетерогенна за складом, що складається з взаємопов'язаних підсистем (відпочиваючих, природних і культурних комплексів, інженерних споруд, обслуговуючого персоналу, органу управління) і характеризується функціональною (стан систем визначається функцією системи в цілому) і територіальною цілісністю.

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Технологія обслуговування – сукупність процесів надання послуг, виконаних певним методом і в певній послідовності.

Якість надання послуг в рекреаційній галузі слід розглядати з точки зору якості технології обслуговування.

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Тип засобу розміщення – сукупність загальних характерних ознак, притаманних засобу розміщення

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення

Тип номеру – сукупність загальних характерних ознак, притаманних номеру

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Транзит-чартер – чартерне перевезення, організоване кількома розташованими в різних регіонах туроператорами (або філіями одного туроператора), що припускає проміжну посадку в третьому аеропорту з метою прийняття на борт туристів, які прямують на відпочинок у дестинацію рейсу.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Транзитний відвідувач – особа, яка робить зупинку в даній місцевості або країні під час дороги до місця призначення.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Трансфер – будь-яке перевезення туриста всередині туристичного центру (доставка з вокзалу, аеропорту або морського порту в готель і назад; з одного вокзалу, аеро- або морського порту на інший; з готелю в театр і назад).

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Тревел-координатор (travel-координатор) – співробітник, що на основі співпраці з туроператорами організовує якісний відпочинок своїх колег.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Тур – туристична поїздка за певним маршрутом у певний строк із певним комплексом послуг (перевезення, розміщення, харчування тощо). Розрізняється індивідуальна і групова подорож.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Турагентська діяльність – діяльність із просування й реалізації туристичних, зокрема готельних послуг, що здійснюється на підставі ліцензії юридичною особою або індивідуальним підприємцем (турагентом чи готельним комплексом).

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Турдокументи – документи, які видає туристам туристична фірма, що їх обслуговує, в обмін на ваучер у першому пункті обслуговування (готельні талони, талони на харчування та екскурсії), за якими туристам надаються конкретні туристичні послуги.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Туризм виїзний – подорожі осіб, які постійно проживають в Україні, в іншу країну.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Туризм в'їзний – подорожі в межах України осіб, які не проживають постійно в Україні.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Туризм самодіяльний – різновид туризму, більшу частину якого становлять спортивно-оздоровчі заходи, подорожі, що організовуються туристами самостійно з використанням активних способів пересування відповідно до діючих нормативними документами. Як правило, учасники подібних подорожей ставлять перед собою мету одержання спортивних розрядів і звань в туризмі.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Туризм соціальний – різновид туризму, субсидованого з коштів, що виділяються на соціальні потреби з метою створення умов для подорожей, відпочинку і лікування дітям, молоді, пенсіонерам, інвалідам, ветеранам війни і праці та іншим громадянам, яким держава, державні і недержавні фонди, інші благодійні організації надають соціальну допомогу; перелік і категорії соціальних туристів визначаються відповідними законами і правовими актами.

Сенин В. С. Організація міжнародного туризму / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Турист – особа, яка здійснює поїздку в місце, що знаходиться за межами її постійного місцеперебування, з оздоровчою, пізнавальною, професійно-діловою, спортивною, релігійною або іншою метою без здійснення оплачуваної діяльності в країні (місці) відвідування на строк від 24 год до одного року поспіль або здійснює там не менше ніж одну ночівлю.

Примітка. До постійного місцеперебування особи відносять райони, що безпосередньо прилягають до місця її проживання, роботи чи навчання, або до інших місць, які ця особа часто відвідує.

ДСТУ 4268:2003 Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Турист – особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої країни з не забороненою законом країни метою перебування на термін від 24 годин до одного року без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Туристична база – аналогічний готелю засіб розміщення, розташований на туристичному маршруті з активними способами пересування туристів і має умови для харчування та організування активного відпочинку в регламентованому режимі.

Примітка. Туристичними маршрутами з активними способами пересування туристів є гірський, лижний, водний, пішохідний

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Туристична індустрія – це сукупність виробництв різних галузей господарства, закладів культури, освіти та науки, що забезпечують створення матеріальної бази туризму, підготовку кадрів, виробництво, збут і споживання туристичного продукту.

Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / Під ред. доктора пед. наук, проф. Орлова В. Ф. – К.: Грамота, 2004. – 327 с.

Туристична інфраструктура – сукупність спеціалізованих підприємств туристичного обслуговування (готелі, ресторани, об'єкти культурнопобутового обслуговування тощо) та інших об'єктів, пов'язаних з туризмом або необхідних для обслуговування туристичних підприємств: шляхів сполучення (дороги, під'їзні шляхи, аеродроми та пристані тощо), комунікацій (водопротіна та електрична мережа, каналізація, газ, телефон тощо), місцевих установ (поштові відділення, поліклініки, лікарні, перукарні, магазини тощо).

Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / Під ред. доктора пед. наук, проф. Орлова В. Ф. - К.: Грамота, 2004. – 327 с.

Туристична організація – це підприємницька або суспільна одиниця чи їх сукупність, що працює в сфері туризму.

Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / Під ред. доктора пед. наук, проф. Орлова В. Ф. – К.: Грамота, 2004. – 327 с.

Туристична послуга – це сукупність дій, що дозволяють задовільнити потребу людини у відпочинку і пізнанні довкілля за допомогою споживання «туристичного продукту» в процесі туристичної подорожі (туру, мандрівки тощо).

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Туристична фірма – це організація, що є суб'єктом підприємництва і займається створенням, реалізацією туристичного продукту й організує його споживання.

Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / Під ред. доктора пед. наук, проф. Орлова В. Ф. – К.: Грамота, 2004. – 327 с.

Туристичне обслуговування (інколи його розглядають як туристичний сервіс) – це сукупність видів діяльності, що забезпечують туристам різні зручності при покупці й споживанні послуг і товарів під час подорожі й перебування зовні постійного місця проживання.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Туристичний ваучер – супровідний документ, що встановлює право туриста на туристичні послуги, які входять до складу туру, а також визначає їхні обсяг, якість та інші характеристики і підтверджує факт їх надання.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Туристичний комплекс – аналогічний готелю засіб розміщення з двох або більше будівель, в якому забезпечують надання комплексу послуг; у більшості випадків надають послуги харчування, торгівлі, зв'язку та розважання.

Примітка: Види туристичних комплексів: туристично-оздоровчий комплекс, спортивно-оздоровчий комплекс, дитячий оздоровчий комплекс, лікувально-оздоровчий комплекс.

ДСТУ 4268:2003 Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Туристичний потяг – транспортний засіб, на якому під час подорожі за туристичним маршрутом забезпечують розміщення у купе залізничних вагонів, а також послуги харчування у спеціально обладнаному вагоні-ресторані

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Туристичний продукт – попередньо розроблений комплекс туристичних послуг, який поєднує не менше ніж дві такі послуги, що реалізується або пропонується для реалізації за визначеною ціною, до складу якого входять послуги перевезення, послуги розміщення та інші туристичні послуги, не пов'язані з перевезенням і розміщенням (послуги з організації відвідувань об'єктів культури, відпочинку та розваг, реалізації сувенірної продукції тощо).

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Туристичний центр – елемент туристичного пакету; це місце відпочинку (перебування) туриста, яке задовольняє його потреби та об'єднує всі туристично-рекреаційні можливості: природні, культурно-історичні, екологічні, етнічні, соціально-демографічні, інфраструктурні.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Туристичними ресурсами України є пропонувані або такі, що можуть пропонуватися, туристичні пропозиції на основі та з використанням об'єктів державної, комунальної чи приватної власності.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Туристичні агенти – юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту туроператорів та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності, а також посередницьку діяльність щодо реалізації характерних та супутніх послуг.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст. 24.

Туристичні комплекси – сукупність рекреаційних підприємств, різних за функціями, місткістю понад 1000 місць, розміщених на туристичному маршруті й об'єднаних загальною функціональною програмою – туризм. Туристичні комплекси охоплюють різноманітні типи туристичних підприємств: туристичний готель, туристична база, автотуристичні підприємства (мотор-готель, мотель, кемпінг), водні туристичні підприємства (ботель, ботокемпінг, флотель, флотокемпінг, акватель), мобільні туристичні підприємства (потяг, теплохід), флайтель, туристичний притулок і хатина.

Брич В. Я. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Туристичні оператори – юридичні особи, створені згідно із законодавством України, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристичного продукту, реалізація та надання туристичних послуг, а також посередницька діяльність із надання характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на туроператорську діяльність.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст.24.

Туристська індустрія – сукупність готелів та інших засобів розміщення, засобів транспорту, розваги і торгівлі, об'єктів громадського харчування, пізнавального, ділового та іншого призначення, організацій, що здійснюють туроператорську і турагентську діяльність, а також організацій, що надають екскурсійні послуги і послуги гідів-перекладачів, інші послуги, необхідні при організації та здійсненні подорожей (поїздок).

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Туристська інфраструктура – сукупність шляхів сполучення (дороги, під'їзні шляхи, вокзали, аеропорти, пристані тощо), комунікацій (водопровідна, електрична і газова мережі, опалення, каналізація, засоби зв'язку тощо), туристських ресурсів, об'єктів туристського показу, засобів розміщення та харчування, об'єктів торгівлі, побутового та лікувально-профілактичного обслуговування, спортивних споруд, а також інших об'єктів, необхідних для забезпечення і розвитку індустрії туризму.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Туристська путівка – письмовий акцепт оферти туроператора або турагента на продаж пакету послуг, який є невід'ємною частиною договору на туристське обслуговування, а також документом первинного обліку діяльності туроператора або турагента. Путівка – бланк суворої звітності туроператора, служить підтвердженням факту укладення договору на туристське обслуговування та його оплату.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Туристські ресурси – природні, історичні, соціально-культурні та інші об'єкти в країні (місці) тимчасового перебування, здатні

задовольнити духовні потреби туристів і екскурсантів, сприяти відновленню та розвитку їх духовних і фізичних сил. До туристських ресурсів належать і особоохораняемые природні території (ООПТ), а також лікувально-оздоровчі місцевості та курорти.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Туристські формальності – процедури, пов'язані з дотриманням туристами, перетинають державний кордон, визначених умов, правил і вимог, встановлених державними органами країни виїзду та перебування. Формальності поділяються на групи: паспорти та візи; валютний контроль і контроль за обміном валюти; митні правила і медичні формальності.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Туроператорський каталог (каталог маршрутів) – офіційне інформаційно-довідкове видання туроператора, що містить детальний опис стандартного продукту, пропонованого туроператором до роздрібного продажу, в тому числі опис напряму (регіону) відвідування і маршруту, його екскурсійні можливості, характеристика засобів розміщення та пропоновані послуги, правила роздрібного продажу турпродукту. Туроператорський каталог, в тому випадку, якщо в ньому наведено істотні умови договору на туристичне обслуговування, має характер публічної оферти. Туроператор несе відповідальність за достовірність відомостей, що містяться в його каталозі. В залежності від повноти інформації каталог може бути офіційним (фірмовим), рекламним, генеральним або спеціальним.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Туроперейтінг – створення турпродукту (турів), їх просування та реалізація на споживчому ринку та організація споживання (власне здійснення подорожі).

Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / Під ред. доктора пед. наук, проф. Орлова В. Ф. - К.: Грамота, 2004. – 327 с.

У

Умови для самостійного готування їжі – надання у користування обладнання та інвентарю, що дають змогу споживачеві самостійно готувати їжу та харчуватися.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

«Усе включено» – тариф, до якого включено вартість послуг з тимчасового розміщення, харчування та напоїв, а також користування усіма іншими наявними зручностями та послугами у засобі розміщення.

Примітка. У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру AI, яка походить від англійських слів «all inclusive». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйнятту в-світовій практиці.

ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services – Hotels and tourism accommodation – Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія). – 2003.

Урбанізовані рекреаційні території формуються на базі курортних населених пунктів або цілих курортних агломерацій. Найбільше розвинутими в даному типі рекреаційних територій є приморські райони відпочинку.

Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

Ф

Фермерський будинок – сільський будинок, розташований на території фермерського господарства.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Фіксована квота – квота із закріпленням певних номерів готельного фонду за конкретним туроператором (турагентом)

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Флайтер – туроператор, який є активним фрахтувальником повітряних суден, що належать місцевим авіакомпаніям.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Флотель – спеціально обладнане комфортабельне судно, яке використовують як плавучий готель, в якому забезпечують надання послуг активного відпочинку і розважання; може мати умови для проведення конгрес-заходів.

Примітка. Найпоширенішими видами конгрес-заходів є з'їзди, наради, симпозиуми, виставки, конференції, семінари.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Франкфуртська таблиця по зниженню цін на поїздки – документ, що визначає норму (у відсотках) зменшення вартості послуги залежно від зазначених туристом недоліків її надання.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Х

Характерні туристичні послуги та товари – послуги та товари, призначені для задоволення потреб споживачів, надання та виробництво яких суттєво скоротиться без їх реалізації туристам.

Закон України. Про туризм. (Відомості Верховної Ради України ВВР), 1995, №31, ст.24.

Хотельєр – людина, що є власником або представником топ-менеджменту готельного комплексу й представляє інтереси готельного комплексу у відносинах із третіми особами.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Хостел; молодіжний готель готель, в якому номери, розташовані зазвичай за коридорною або блочною системою, і який має умови для самостійного готування їжі та санітарно-технічні зручності на поверсі або у блоці; може організовувати харчування у закладі ресторанного господарства.

ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Національний стандарт України. Засоби розміщення. Терміни та визначення.

Ц

Ціна – це кількість грошей, що сплачують за продукцію чи послугу, або сума благ, цінностей, якими може пожертвувати споживач в обмін на придбання визначеної продукції чи послуги.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Ціновий період – період часу, протягом якого всі тарифи залишаються незмінними. Зазвичай ціновий період збігається з сезонами туристської активності.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Ч

Чартер – договір між власниками транспортного засобу (теплохода, літака, автобуса тощо) і фрахтувальником (наймачем) на оренду всього транспортного засобу або його частини на певний рейс або строк.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Час надання номера – час (місцевий) заселення туриста в номер у день заїзду.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Час звільнення номера – час (місцевий), не пізніше якого турист повинен звільнити номер у день виїзду.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Член клубу відпочинку – фізична або юридична особа, яка уклала договір на клубний відпочинок, заплатила вступний внесок за членство в клубі, внесена до реєстру членів клубу відпочинку та володіє правами й обов'язками, обумовленими статутом клубу.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Чотири «Р»-маркетинг: продукт (Product) – містить у собі проектування і розробку продукту, встановлення товарної

марки та упакування; (2) місце (Place) – містить у собі канали, що використовуються для переміщення продукту від виробника до покупця; (3) ціна (Price) – містить у собі ціну, за якою продукт або послуга пропонуються на продаж, і встановлює рівень прибутковості; (4) просування (Promotion) – містить у собі персональний продаж, рекламу, зв'язки із громад кістю, заохочення збуту, прямий маркетинг, а також інформацію в пункті торгівлі та на пакуванні.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Шведський стіл – вид обслуговування в ресторанах та кав'ярнях, який відрізняється тим, що відвідувачі за єдину усереднену плату одержують будь-яку кількість страв за своїм вибором із числа запропонованих, заздалегідь виставлених у залі.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Шоп-тур – туристична проїздка, метою якої є купівля певних видів товарів, характерних для країни перебування.

Карягін Ю. О., Тимошенко З. І., Демура Т. О., Мунін Г. Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

Я

Якість туристського обслуговування – сукупність властивостей туристських послуг і процесів обслуговування по задоволенню обумовлені або передбачувані потреби туристів, що характеризується якістю послуг і культурою обслуговування.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

Якість туристської послуги – сукупність характеристик туристської послуги, визначають її здатність задовольняти встановлені або передбачувані потреби туриста.

Сенин В. С. Организация международного туризма / В. С. Сенин. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 399 с.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

А

Агентський договір
Агротель
Акватель
Американський план
Аналогічні засоби розміщення
Англійський сніданок
Анімація
Апартамент
Апарт-готель

Б

Багатомісний номер
Безпека в галузі туризму
Бізнес-тур
Біосферні заповідники
Блок місць
Ботель
Ботокемпінг
Брендінг
Брифінг
Бронювання
Будинок відпочинку
Бунгало
Бюджет маркетингу
Бюджет рекламної кампанії
Бюро обслуговування

В

Віза туристична
Вірусний маркетинг

Види туризму
Виконавець
Внутрішній туризм
Внутрішній турист
Все включено

Г

Гіди перекладачі, екскурсоводи, спортивні інструктори, провідники та інші фахівці туристичного супроводу

Гірський притулок
Господарська зона
Гостьова квартира
Гостьова кімната
Гостьовий будинок
Готель
Готелі категорії одна зірка
Готелі категорії дві зірки
Готелі категорії три зірки
Готелі категорії чотири зірки
Готелі категорії п'ять зірок
Готельно-офісний центр
Готель-люкс
Готельна мережа (Hotel chain)
Готельна послуга
Груповий тур
Готель-резиденція
Гуртожиток-гостел

Д

Дата зняття броні
Дата придбання
Дача
Двомісний номер з одним двоспальним ліжком
Двомісний номер з двома односпальними ліжками
Двоспальне ліжко

Двоюрисне ліжко
Державний кадастр природних територій курортів України
Державна політика в галузі туризму
Дитяче ліжко
Дитячий табір
Договір про партнерство
Договір франшизи
Дорожній чек
Дуплекс

Е

Екологічна місткість регіону
Екскурсант
Екскурсія як складова рекреаційно-туристичної послуги
Ефективність маркетингу
Ефективність організації
Ефективність реклами

З

Загальнопоширені природні лікувальні ресурси
Заклад ресторанного господарства
Замовлення на туристську послугу
Зарубіжний (виїзний) туризм
Засіб розміщення
Збірно-розбірний караван
Збутові агенти
Землі природно-заповідного фонду
Заповідна зона
Зона регульованої рекреації
Зона стаціонарної рекреації

І

Ідея продукту
Імідж
Іміджева реклама

Індивідуальний засіб розміщення
Індивідуальний плановий туризм
Індивідуальний тур
Індивідуальні туристи
Індустрія гостинності (готельна індустрія)
Інклюзив-тур
Іноземний (в'їзний) туризм
Інсайдинг
Інтервал відпочинку
Інтернет – бронювання

К

Караван
Караван-будиночок
Категорії туризму
Кемпінг
Квота
Кемпер
Кемпінг
Клубний відпочинок
Клубний відпочинок в режимі реального часу
Клубний відпочинок в режимі розділеного часу
Клуб-готель
Колективний засіб розміщення
Комплекси відпочинку
Конгрес-готель
Конгрес-центр; (бізнес-центр)
Конфіденційний туроператорської каталог
Корпоративні тарифи
Круїз
Круїзне судно
Культура обслуговування
Курорт
Курортний готель
Курортна справа
Котедж

Л

Лікувально-оздоровча місцевість
«Ліжко та сніданок» тариф
Ліцензійні умови
Ліцензія
«Лише номер» тариф
Люкс номер

М

Максимальна комфортність
Максимальна місткість апартаменти
Маршрут екскурсії
Маршрут туристської подорожі
Медичний (бальнеологічний) висновок
Міжнародні готельні правила
Міжнародний туризм (в'їзний туризм)
Мінімальні зручності
Міні-кухня
Місце (ліжко-місце)
Місце надання туристичних послуг
Місце продажу (реалізації) туристичних послуг
Місце надання туристичних послуг
Мотель
Мультиклуб

Н

Намет
Намет-причіп
Напівлюкс (студіо)
Напівпансіон
Національні природні парки
Національний природний парк
Направляюча сторона
Негарантоване бронювання
Недолік послуги

Незаїзд
Низький сезон
Номер (готелю)
Номерний фонд
Номер першої категорії
Номер другої категорії
Номер третьої категорії
Номер четвертої категорії
Номер п'ятої категорії

О

Обов'язки туриста
Обов'язкова сертифікація послуг
Одномісний номер
Односпальне ліжко
Оздоровниці
Округ санітарної охорони
Опис туристичної послуги
Оплата за фактом надання послуг
Організатор продажу
Організований туризм
Організатор туру
Основні готельні послуги
Особливо цінні та унікальні природні лікувальні ресурси
Отелерія
Офіс

П

Пакет
Палац-готель
Пансіонат
Пекидж-тур
Перевізник
Повітряний перевізник (авіаперевізник)
Повний пансіон

Подвійне збільшення
Подорож
Позиціювання
Послуга
Послуга з тимчасового розміщення
Послуги розміщення
Порушеннями законодавства в галузі туризму
Повний (або частковий) аванс
Порядок оплати за замовлення
Початок маршруту
Правила надання готельних послуг
Представник туристичної компанії (англ. «representative»)
Президентський апартамент
Претензії до якості туристичного продукту
Приймаюча сторона
Природно-заповідний фонд
Програма туристської подорожі (програма обслуговування, перебування)
Продаж прав на клубний відпочинок
Просування туристичного продукту
Природні заповідники
Продаж туристичної путівки
Продуктова стратегія
Пряме бронювання
Путівка туристична
Потужність номерного фонду

Р

Регіональні ландшафтні парки, зони
Регламентований режим
Режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду
Реєстр членів клубу відпочинку
Рекламні тури (інфо-тури)
Рекреаційна діяльність
Рекреаційна послуга

Рекреаційне навантаження
Рекреаційні заклади
Рекреаційні полуги
Рекреаційні ресурси
Реліз-дата
Реліз-період (період вивільнення)
Ресторан
Ресторанне господарство
Ритейлінг
Рецепція
Розміщення
Розміщення з повним пансіоном
Розміщення з напівпансіоном
Розміщення і сніданок
Розміщення без харчування

С

Санаторій
Санаторні комплекси
Санаторно-курортні заклади
Сегментація
Сезон відпочинку
Сезонно-цінової план
Сервіс-характеристика засобу розміщення
Сертифікат члена клубу відпочинку
Сертифікація послуги
Сільський будинок
Спелеотуризм
Спеціалізовані засоби розміщення
Споживач
Споживач туристської послуги
Статут клубу відпочинку
Стратегія
Суміжні номери
Супутні туристичні послуги та товари

Суб'єкти, що здійснюють та/або забезпечують туристичну діяльність
Супутні туристичні послуги та товари
Сфера туризму

Т

Табір праці та відпочинку
Таймшер
Територіальна рекреаційна система (Territorial Recreational System)
Технологія обслуговування
Тип засобу розміщення
Тип номеру
Транзит-чартер
Транзитний відвідувач
Трансфер
Тревел-координатор (travel-координатор)
Тур
Турагентська діяльність
Турдокументи
Туризм виїзний
Туризм в'їзний
Туризм самодіяльний
Туризм соціальний
Турист
Туристична послуга
Туристичне обслуговування (інколи його розглядають як туристичний сервіс)
Туристичний ваучер
Туристичний комплекс
Туристичний потяг
Туристичний продукт
Туристичний центр
Туристичними ресурсами України
Туристичні агенти

Туристичні комплекси
Туристичні оператори
Туристська індустрія
Туристська інфраструктура
Туристська путівка
Туристські ресурси
Туристські формальності
Туроператорський каталог (каталог маршрутів)

У

Умови для самостійного готування їжі
«Усе включено» тариф
Урбанізовані рекреаційні території

Ф

Фермерський будинок
Фіксована квота
Флайтер
Флотель
Франкфуртська таблиця по зниженню цін на поїздки
Франчайзинг

Х

Характерні туристичні послуги та товари
Хотельєр
Хостел; молодіжний готель

Ц

Ціна
Ціновий період

Ч

Чартер
Час звільнення номера
Час надання номера

Член клубу відпочинку
Чотири «Р» – маркетинг

Ш

Шведський стіл
Шоп-тур

Я

Якість туристського обслуговування
Якість туристської послуги

ДОДАТОК

База відпочинку «Колос»

База відпочинку «Колос» – відокремлений структурний підрозділ Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет».

Селище Лазурне розташоване на березі Чорного моря за 29 км від автомагістралі Скадовськ-Гола Пристань та за 100 км від обласного центру – міста Херсона.

Лазурне є кліматологічним курортом, користується популярністю як в жителів нашої країни, так і в закордонних гостей. Прибережна зона селища представлена лікувальними водами Джарилгацької затоки і Чорного моря, піщаними пляжами і грязями. Клімат м'який, теплий і рівний. Звичайна температура води в червні-серпні від + 24 °С до + 28 °С. Цілюще-унікальний по насиченості повітря з солонуватим присмаком моря і духмяним ароматом степу особливо сприяє зміцненню здоров'я.

Одним із затишних місць, де можна приємно відпочити і зміцнити своє здоров'я є база відпочинку «Колос» Херсонського державного аграрного університету, розташована в самому центрі курортної зони південного узбережжя. Тут створені всі умови, необхідні для зручного, здорового, змістовного та активного відпочинку: упорядкована територія бази потопає в зелених насадженнях. Є 1–2–3-поверхові корпуси, люкси, напівлюкси зі зручностями, холодильником, телевізором, кондиціонером, 2–3–4-місне розміщення, 3-разове збалансоване харчування, медпункт, дитячий та спортивний майданчики, більярдна, тенісний зал, літній кінотеатр, бібліотека, автостоянка, піщаний пляж в ста метрах від бази і справді лазурне море, яке наповнює життєдайною силою, здоровим духом і оптимізмом.

«Люкс (2-місний)»

«Люкс (3-місний)»

«Люкс (4-місний)»

«Латвійській будинок»

«Ялинка»

Чекаємо Вас на нашій базі відпочинку «Колос»!

НОТАТКИ

Наукове видання

**СЛОВНИК-ДОВІДНИК:
ТУРИЗМ І ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ
ПОТЕНЦІАЛ**

Науково-методичне видання

Верстка – Т. В. Мартиненко

Підписано до друку 09.12.2019 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 6,28. Тираж 300. Замовлення № 0412-175.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво та друк: «ОЛДІ-ПЛЮС»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
Телефони +38 (0552) 399-580, +38 (098) 559-45-45,
+38 (095) 559-45-45, +38 (093) 559-45-45
E-mail: office@oldiplus.com
Свід. ДК No 6532 від 13.12.2018 р.